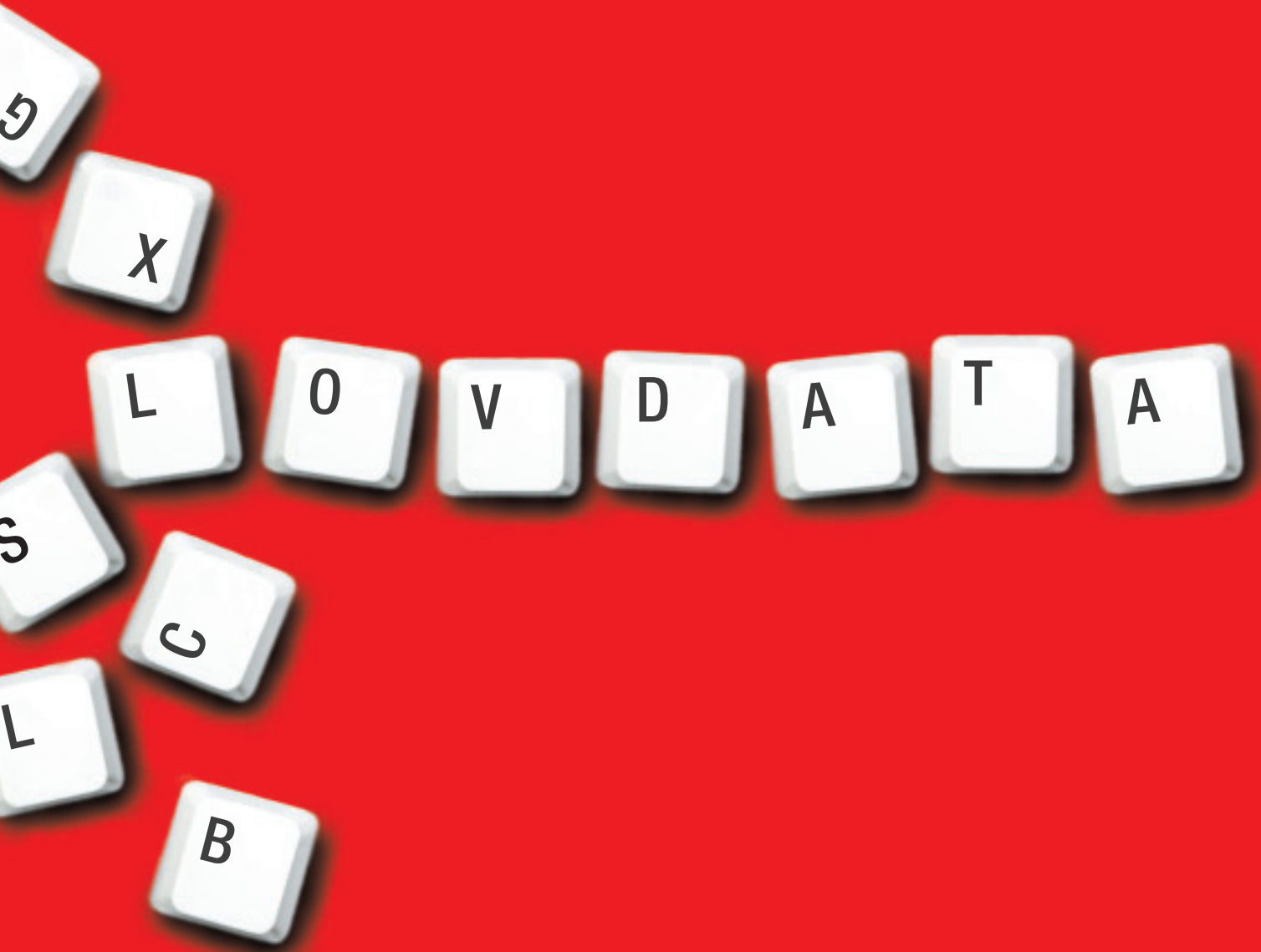

Stiftelsen Lovdata 2003

Lovdata

Lovdata er Norges sentrale leverandør av rettslig informasjon.

På Lovdatas nettsted www.lovdata.no ligger viktige og sentrale rettskilder gratis tilgjengelig. Informasjonen omfatter lover og forskrifter - som til sammen bestemmer borgernes rettigheter og plikter – samt nye avgjørelser fra Høyesterett og lagmannsrettene. Nettstedet har i underkant av to millioner oppslag i måneden, og svært mange andre nettsteder benytter lenker til Lovdatas startside eller direkte til en lov eller forskrift. Lovdata tilbyr også systemer for advokater og jurister - med avanserte søke- og fremfinningsmuligheter spesielt tilpasset profesjonelle brukere. Disse systemene finnes både i WEB- og CD/DVD-versjoner. Lovdata har en sentral rolle i forvaltningen av regelverk, blant annet gjennom utgivelsen av *Norsk Lovtidend* og ved en kontinuerlig konsolidering av lover og forskrifter, dvs. innarbeiding av endringer i hele det norske regelverket.

Lovdatas organisering og formål

Lovdata er en privat, næringsdrivende stiftelse som ble opprettet i 1981. I Lovdatas styre sitter representanter for Justisdepartementet, Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Stortinget, Den Norske Advokatforening og Den Norske Dommerforening. Lovdata har en solid forankring i såvel sentrale, offentlige institusjoner som i det private næringsliv. Stiftelsens formål er å etablere og drive rettslige informasjonssystemer. Lovdatas vedtekter pålegger stiftelsen å drive etter forretningsmessige prinsipper, og den driver uten subsidier fra det offentlige.

Lovdatas samarbeidspartnere

Lovdata samarbeider med Høyesterett og lagmannsrettene om elektronisk publisering av rettsavgjørelser, også avgjørelser som ikke blir publisert på annen måte. Lovdata bidrar også til publisering av konvensjonelle trykksaker som *Norges Lover*, *Overenskomster med fremmede stater* og *Cappelens særtrykk*. Lovdata har utstrakt kontakt med de juridiske fakultetene – noe som blant annet konkret resulterer i finansiering av vit.ass.stillinger, utgivelser av tidsskrifter og tilgang til Lovdata for studenter og lærere.

Systemer for profesjonelle brukere

Advokater, forvaltningen, rettsvesenet, næringslivet og undervisningssektoren er profesjonelle brukere av rettslig informasjon. Lovdata tilbyr systemer for disse gruppene, som omfatter lover, forskrifter, rettsavgjørelser, uttalelser og vedtak, forarbeider mv. – i til sammen mer enn 100 databaser. Tilbudet omfatter Celex – EUs rettslige informasjonssystem samt alle direktiver og forordninger som er inkludert i EØS-avtalen i norsk oversettelse. Lovdata vedlikeholder et stort antall lenker mellom norske rettskilder og rettskildene for EØS og EU.

Innhold

Tilbakeblikk på 2003	4
Lovdatas formål	5
Regelforvaltning	5
Samarbeid med domstolene	6
Samarbeid med universitetene	7
Tidsskrifter	
• Norsk Lovtidend	7
• EuroRett	7
• Lov&Data	8
Publisering og samarbeid med forlagene	8
Lovdatas nettsted	9
Systemer for profesjonelle brukere	10
• Online-systemer på nett	10
• CD-systemer	11
Markedsføring og kontakt med brukere	12
Kursvirksomhet	12
Styret og de ansatte	13
Utdrag av driftsregnskapet	14

Tilbakeblikk på 2003

Utbygging av informasjonssystemene.

En viktig målsetning for Lovdata er å bedre tilgjengeligheten av rettskildene og å gjøre brukerne oppmerksom på endringer i regelverket og nye rettsavgjørelser. Det er også viktig å gjøre samlingen av rettskildene mest mulig komplett og synliggjøre de interne lenkene og de innbyrdes forbindelsene mellom de ulike rettskildene.

Lovdata legger derfor stor vekt på å utbygge databasene med nye rettskilder og på å forbedre navigasjonsmulighetene i systemet.

I løpet av året ble følgende baser etablert:

- Juridiske artikler. Basen består av juridiske artikler i fulltekst publisert i tidsskrift og festskrift. Ved årets slutt besto basen av ca 650 artikler.
- Overligningsnemnda. Basen er basert på et utvalg gjort av Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS). Basen går foreløpig tilbake til 1999.
- Klagenemnda for offentlige anskaffelser. Nemnda er et rådgivende organ som skal behandle klager om brudd på lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Nemnda skal bidra til at tvister om offentlige anskaffelser løses på en effektiv, uhildet og grundig måte.
- Erstatningsnemnda for voldsofre. Basen inneholder avgjørelser fra og med 2003, da vedtaksmyndigheten ble sentralisert.

Antall abonnementer økte med 21% i løpet av 2003. Bruken av systemet, målt i antall timer, økte med 34%.

Lovdata går inn for å opprettholde en aktiv dialog med abonnenter og brukere og fikk stort sett positive tilbakemeldinger på våre tjenester i løpet av året. Et viktig bidrag til dette er nok den vekt Lovdata legger på tilgjengelighet og rask løsning av feil og problemer som brukerne melder om.

Antall oppslag på Lovdatas gratissider økte med ca. 30% i 2003 og kom opp i ca 20 millioner oppslag på årsbasis.

I 2002 ble tjenesten **Varsling fra Lovdata introdusert**. Abonnenter på tjenesten får varsel om endringer i lover og forskrifter pr. epost. Brukerne kan velge regelverk innenfor et bestemt rettsområde - som for eksempel HMS eller angi egne lover/forskrifter. I tillegg sendes melding om nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser til lovene/forskriftene det abonneres på. I løpet av 2003 ble antall abonnenter fordoblet.

Lovdata er ikke bare en informasjonsleverandør, men også en kommunikasjonsentral. Et viktig og sentralt element i Lovdatas drift er den stadige kommunikasjonen med offentlige etater og kunder i hele samfunnet vedrørende innholdet i og bruken av Lovdatas baser.

Lovdatas formål

Stiftelsen Lovdata er en allmenntilgjengelig institusjon som ble opprettet i 1981 av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Lovdatas formål er å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Driften skal være selvfinansierende.

Lovdata samarbeider med Stortinget, forvaltningen, domstoler og universitetene for å gjøre rettskildene i Norge mest mulig tilgjengelige. Lovdata ser det som sin oppgave å tilby generelle og komplette databaser over de ulike rettskildene. Lovdata leverer også tekst til forlag som tilbyr både tradisjonelle og elektroniske publikasjoner på spesielle rettsområder.

Regelforvaltning

I likhet med andre høyt utviklede land har Norge et omfattende og dynamisk regelverk som på mange måter kan ses som et formalisert speilbilde av samfunnet. Regelverket utvikler seg nødvendigvis i takt med samfunnet.

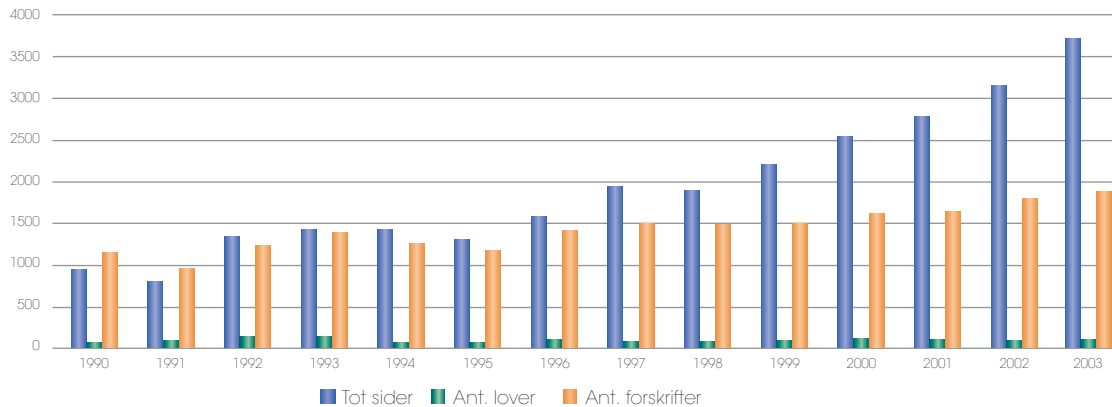
I Norge har vi usedvanlig god oversikt over dette regelverket. Dette skyldes ikke minst Lovdatas innsats med å kontrollere og konsolidere regelverket.

I forbindelse med utgivelsen av *Norsk Lovtidend* blir nye lover og forskrifter sendt inn til Lovdata, hvor de blir registrert og kodet. Henvisninger, ikrafttredelser, opphevelser og forskriftshjemler blir kontrollert mot eksisterende regelverk. Det spesielle i Norge er at hele regelverket blir konsolidert, ikke bare lovene, men også de sentrale og lokale forskriftene. At et regelverk blir konsolidert, betyr at nye endringer fortløpende blir innarbeidet i den gamle loven/forskriften, slik at man kan finne frem til den gjeldende ordlyden uten å måtte drive detektivarbeid. Konsolidering betyr også at man fjerner opphevede tekster og tekster som ikke lenger har noen betydning fordi de er innarbeidet i en annen tekst. Slike tidligere versjoner blir lagret i et historisk arkiv.

Dette kontroll- og konsolideringsarbeidet avdekker en rekke formelle feil i regelverket, og medvirker til at Lovdata har omfattende kontakt med forvaltningsinstanser som driver med regelarbeid.

I Norge har vi ca. 750 lover og ca. 11.600 forskrifter mv. I 2003 ble det gitt 135 lover og 1.900 forskrifter. De fleste av disse var såkalte endringslover og -forskrifter, og medførte at det måtte foretas mange tusen endringer i de eksisterende lovene og forskriftene.

Utviklingen av regelproduksjonen i Norge de siste årene fremgår av følgende figur som angir antall nye lover og forskrifter som er kunngjort i *Norsk Lovtidend*:

Omfanget av *Lovtidend* viste et hopp på ca 70% i 1992 og holdt seg på dette høye nivået frem til 1996. De fem siste årene har omfanget igjen økt kraftig. I dag er antall sider i *Lovtidend* mer enn fem ganger så stort som før 1992. Vi ser også at det ikke først og fremst er antall lover og forskrifter som har økt, men at lovene og forskriftene gjennomsnittlig er blitt lengere.

Økningen i omfanget av *Lovtidend* har ikke medført at den til en hver tid gjeldende mengden av lover og forskrifter har økt tilsvarende. Dette skyldes at nytt regelverk stort sett erstatter gammelt regelverk. Økningen i volumet av *Lovtidend* kan best forklares ved at regelverket endres i en stadig økende takt.

Samarbeid med domstolene

Gjennom avtaler med Høyesterett og lagmannsrettene bidrar Lovdata til at rettsavgjørelser blir tilgjengelige i et langt større omfang enn tidligere. Avgjørelser som oversendes Lovdata fra lagmannsrettene blir utstyrt med et sammendrag skrevet av en av dommerne. Lagmannsrettene på sin side får tilgang til Lovdata.

Avgjørelsene som mottas fra domstolene blir kontrollert og kodet, og henvisninger til lover og andre avgjørelser blir standardisert, slik at henvisningene kan utnyttes til kryssreferansesøk og andre hypertext-funksjoner. Straffesaker og en del andre saker blir anonymisert.

Mottatte avgjørelser

Domstol	Sivile saker				Straffesaker			
	2003*	2002	2001	2000	2003*	2002	2001	2000
Høyesterett	74	63	72	88	115	93	60	69
Høyesteretts kjæremålsutvalg	659	674	704	770	808	719	734	734
Agder lagmannsrett	107	99	121	131	182	185	222	204
Borgarting lagmannsrett	752	778	742	684	386	334	330	336
Eidsivating lagmannsrett	106	156	180	173	102	137	120	70
Frostating lagmannsrett	180	200	168	182	100	110	86	97
Gulating lagmannsrett	389	360	267	289	242	158	133	140
Hålogaland lagmannsrett	165	221	178	176	82	110	96	60
Oslo tingrett	346	288	2		365	294	3	

* Tallene for 2003 er ikke fullstendige fordi alle avgjørelsene ennå ikke er mottatt fra lagmannsrettene.

Samarbeid med universitetene

Lovdata har et nært samarbeid med de juridiske fakultene i Oslo, Bergen og Tromsø. Dette samarbeidet tar flere former. Blant annet er det inngått fastprisavtaler om bruk av systemet innen rammen av et gitt antall samtidige innganger. Ordningen medfører at et stort antall studenter får Lovdata-erfaring i studietiden.

Lovdata finansierer også vit.ass. stillinger ved både Institutt for rettsinformatikk og Senter for Europarett. Stillingene ved Senter for Europarett er blant annet knyttet til redaksjonen for tidsskriftet *EuroRett*. Ved Institutt for rettsinformatikk er vit.ass.stillingen knyttet til et forskningsprogram i rettslige informasjons-systemer og kommunikasjonsprosesser.

Tidsskrifter

Norsk Lovtidend

I 2001 overtok Lovdata oppgaven med å utgi *Norsk Lovtidend*. Ordningen innebærer at *Lovtidend* først blir kunngjort på nettet. Dette betyr at tiden som går fra en lov/forskrift blir gitt til den blir kunngjort er betydelig kortet ned. Det blir fremdeles utgitt en papirbasert versjon av *Lovtidend*, men denne utgis ikke så hyppig som tidligere. Ordningen har fungert problemfritt.

EuroRett

Formålet med *EuroRett* er å gi et bilde av hva som skjer innenfor Fellesskapsretten på en enkel og oversiktlig måte - slik at praktiserende jurister og andre interesserte raskt kan finne frem til de relevante kildene. EuroRett har abonnenter over hele Skandinavia og utkommer med ca. 20 nummer i året. *EuroRett* er den største norskspråklige publikasjonen av denne typen. Redaktørene ved Senter for Europa-

rett ved Universitetet i Oslo følger kontinuerlig et stort antall juridiske databaser, tidsskrifter og andre publikasjoner. Viktige avgjørelser fra EF-domstolen og EFTA-domstolen refereres ca. en uke etter domsavsigelsen. Norske rettsavgjørelser med tilknytning til EØS- og EU-retten refereres så snart de er avsagt. I tillegg gis det informasjon om nye forarbeider, uttalelser, vedtak mv., og det gis en oversikt over relevant litteratur og tidsskriftsartikler.

Lov&Data

Tidsskriftet *Lov&Data* utkommer med fire nummer i året. *Lov&Data* er ledende innen Norden med hensyn til dekning av nyheter med rettsinformatisk interesse. Selv om hovedvekten er lagt på de skandinaviske landene, dekkes nyheter fra hele verden. *Lov&Data* bringer også referater av nye rettsavgjørelser. På grunn av den hurtige teknologiske utviklingen blir mye av retten på dette området skapt gjennom avgjørelser.

Professor dr juris Jon Bing er ansvarlig redaktør, professor dr juris Mads Bryde Andersen er redaktør for Danmark og doktorand Daniel Westman for Sverige.

Publisering og samarbeid med forlag

Tradisjonell publisering spiller fremdeles en svært viktig rolle i samfunnet. Lovdata bidrar til produksjonen av en rekke viktige trykksaker for regelverk og avgjørelser.

Lovdata utgir *Norsk Lovtidend* både i en nett- og en papirversjon. Lovdata produserer trykkesatsen til *Overenskomster med fremmede stater* etter oppdrag fra Utenriksdepartementet.

Lovdata samarbeider med Lovsamlingsfondet om produksjonen av *Norges Lover*.

For Nordisk Skipsrederforening produseres trykkesatsen til *Nordiske Domme i Sjøfartsanliggender*. For Cappelen Akademisk forlag lages trykkesatsen til mer enn 200 særtrykk i året, i tillegg til en rekke spesialiserte lovsamlinger. Teksten til lovsamlinger leveres også til blant annet Gyldendal Akademisk forlag, Cappelen Akademisk forlag, Aschehoug forlag og Tiden Norsk Forlag.

Lovdata leverer også tekst til forlag i forbindelse med elektroniske utgivelser, for eksempel til Easyfind, Styresystemer og Kommuneforlaget.

Lovdatas nettsted

Lovdatas nettsted (www.lovdato.no) ble opprinnelig etablert i 1995 og er stadig blitt utvidet og utviklet siden. Nettstedet har nå ca 2 millioner oppslag i måneden. Tusenvis av andre nettsteder har lenker til Lovdatas sider, og nettstedet er blitt en viktig informasjonskilde for nettbrukere over hele landet.

Gratissidene inneholder blant annet:

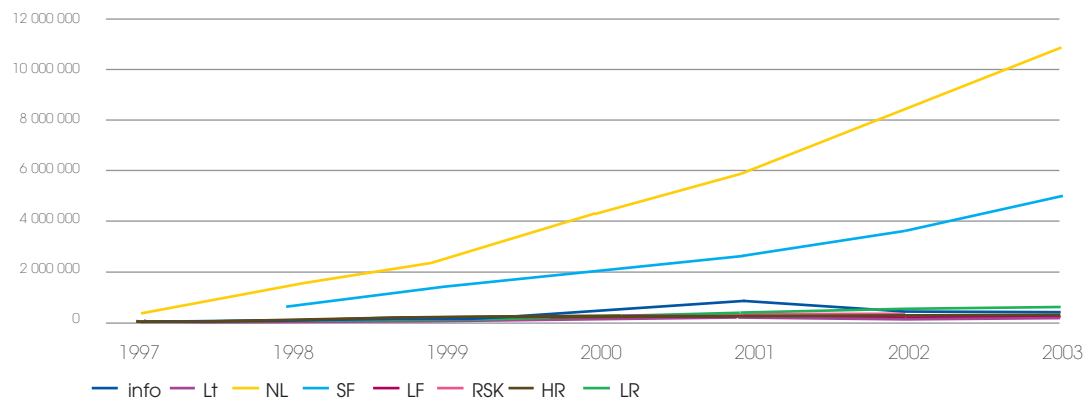
- den elektroniske utgaven av *Norsk Lovtidend*
- alle gjeldende lover
- alle gjeldende sentrale og lokale forskrifter
- nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser.

Det er fire ulike muligheter til å orientere seg i lovene og forskriftene:

- ved søking i fulltekst eller i felt (tittel/dato)
- ved oppslag i kronologiske og alfabetiske registre
- ved oppslag i systematiske registre
- ved oppslag i næringsregister.

Avgjørelsene er utstyrt med lenker til de sentrale lovparagrafene. Avgjørelsene blir liggende på Lovdatas gratissider i opptil 6 måneder.

Følgende figur illustrerer utviklingen av det totale antall oppslag på Lovdatas gratissider siden starten. Vi ser at de fleste oppslagene gjelder lovene og de sentrale forskriftene.

Lt: Norsk Lovtidend   LF: lokale forskrifter   NL: lover   HR: høyesterettsavgjørelser
SF: sentrale forskrifter   LR: lagmannsrettsavgjørelser   RSK: rundskriv

Sommeren 2003 ble *UDs traktatregister* tilgjengelig på Lovdatas nettsted (www.lovdata.no/traktater). Basen er utviklet i et samarbeid mellom Utenriksdepartementet og Lovdata og omfatter alle gjeldende traktater hvor Norge er part. Basen inneholder registeropplysninger om traktatene i tillegg til fulltekst av traktater som er publisert i *Overenskomster med fremmede stater* fra og med 1992. Tekstene finnes både på norsk og originalspråk, som oftest engelsk.

Stortingets nettsted

Lovdata har vært databasevert for *Stortingets internettsteder* (www.stortinget.no) siden opprettelsen i 1996. Lovdata har først og fremst ansvaret for oppdateringen av de sidene som inneholder publikasjonene fra Stortinget.

Lovdata ajourfører og driver følgende baser:

- Debatter og vedtak (Stortingsforhandlinger)
- Komitéinnstillinger til Storting og Odelsting
- Budsjettinnstillinger
- Beslutninger i Odelsting og Lagting
- Spørretimen
- Dokument 8 (Private forslag)
- Dokument 15 (Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar).

Systemer for profesjonelle brukere

Systemene er spesielt beregnet på profesjonelle brukere som advokater, forvaltningen, rettsvesenet, næringslivet og undervisningssektoren. De dokumenterer rettskildene med hovedvekt på lover, forskrifter, forarbeider og rettsavgjørelser. Målsetningen er å gi brukerne et effektivt verktøy i det juridiske arbeidet. Det er derfor lagt til rette for avanserte søke- og fremfinningsmuligheter – med blant annet utstrakt bruk av krysskoblinger. Med utgangspunkt i en lovparagraf kan man direkte hoppe til rettsavgjørelser som henviser til paragrafen, til merknadene i odelstingsproposisjonen og til forskrifter som er hjemlet i paragrafen.

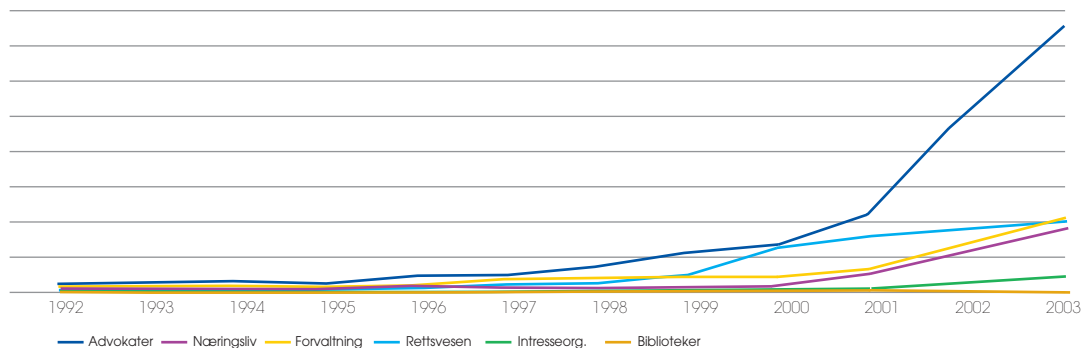
Online-systemer på nett

- **Lovdata** – Lover, forskrifter, forarbeider, rettsavgjørelser, uttalelser og vedtak, juridiske artikler i fulltekst samt bibliografiske opplysninger om litteratur.
- **Lovdata Pluss** – Norske rettskilder pluss EØS-avtalen med ca. 4000 oversatte direktiver og forordninger, EFTAs overvåkningsorgan, EØS-komiteens beslutninger samt EFTA-domstolen. Videre dokumenteres den engelske versjonen av EU-kommisjonens rettslige informasjonssystem – Celex. Ved

en systematisk utbygging av lenker mellom EØS/EU-kildene og norske lover og forskrifter, tilstreber Lovdata å øke tilgjengeligheten av dette kompliserte regelverket og synliggjøre sammenhengen med norske regler.

- Lovdata Celex – EU-kommisjonens rettslige informasjonssystem i engelsk utgave.

Markedssegmenter online

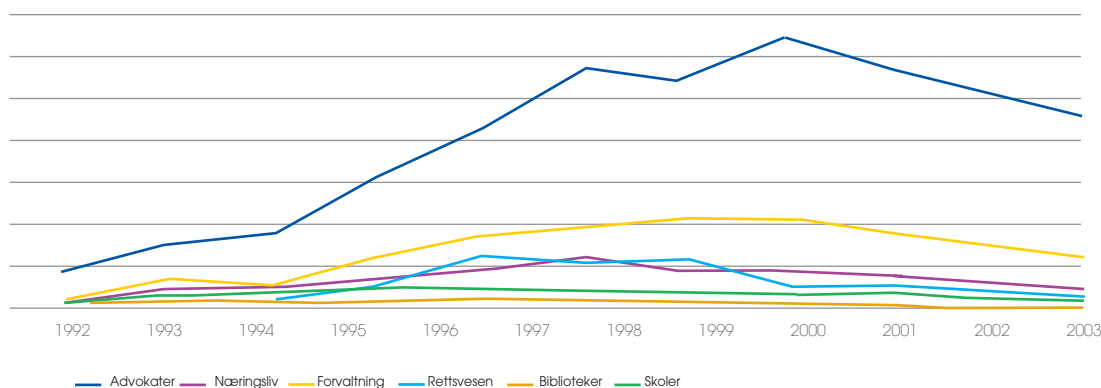

CD-systemer

Lovdatas CD med norske rettskilder inneholder det meste av informasjonen i online-systemet Lovdata.

I 1998 utkom Lovdata CD for første gang med to utgivelser. CDen ble fort meget populær, men de to siste årene har mange kunder gått over til online-systemet, jfr figuren nedenfor, som viser hvordan markedssegmentene har utviklet seg siden 1992:

Markedssegmenter CDROM

Markedsføring og kontakt med brukere

Lovdatas produkter markedsføres via Lovdatas nettsted og gjennom telefonsamtaler, utsendelse av brosjyremateriell samt annonser i juridisk relaterte tidsskrifter. Den direkte kontakten med brukerne er likevel den viktigste markedsføringskanalen. Det holdes derfor stadig større og mindre demonstrasjoner av både online- og CD-produktene. Lovdata gir også gratis brukerstøtte over telefon.

Nyhetsbrevet *Nytt fra Lovdata* ble sendt til alle Lovdatas abonnenter to ganger i 2003. Det ble annonsert i *Advokatbladet*, *Arbeidervern*, samt i ELSA, medlemsbladet for The European Law Students Association.

Gjennom hele 2003 merket vi en sterk økende interesse for Lovdatas informasjonssystemer.

Kursvirksomhet

Lovdata holder jevnlig kurs i bruk av online-systemene. Kursene går vanligvis over en dag og inneholder både teori og praktiske øvelser. De fleste kursene holdes i Lovdatas lokaler i Oslo, men det holdes kurs regelmessig også i Bergen, Kristiansand, Stavanger, Trondheim og Tromsø.

Stadig flere organisasjoner og bedrifter ber Lovdata om å holde bedriftsinterne kurs. Disse kursene holdes både i Lovdatas egne lokaler og ute hos kundene, og mange blir holdt utenbys. De bedriftsinterne kursene utgjør godt over halvparten av det totale kurstallet. Hver vår holdes det egne kurs for advokatsekretærer som går på Treider AS. To ganger i året inviteres veilederne på juriteket ved det juridiske fakultet i Oslo til Lovdata for en oppdatering i bruk av søkesystemene. Disse veilederne holder i sin tur Lovdata-kurs for jus-studentene.

Et Lovdata-kurs vil for svært mange være en forutsetning for å bruke systemet på en effektiv måte. I løpet av 2003 deltok ca. 410 personer på Lovdata-kurs.

Lovdatas styre pr 31. desember 2003

Fem sentrale institusjoner innen rettslivet i Norge har anledning til å oppnevne hvert sitt medlem til Lovdatas styre. Formannen utpekes av Justisdepartementet. Ved årets slutt var styrets sammensetning følgende:

PROFESSOR KNUT KAASEN (*styrets leder*)
oppnevnt av Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo

AVDELINGSDIREKTØR ODD STORM-PAULSEN
oppnevnt av Justisdepartementet

ADVOKAT PER RACIN FOSMARK
oppnevnt av Den norske Advokatforening

LAGDOMMER REGINE RAMM BJERKE
oppnevnt av Den Norske Dommerforening

DIREKTØR HANS BRATTESTÅ
oppnevnt av Stortinget

Fast ansatte pr 31. desember 2003

Administrasjon:	Trygve Harvold (direktør) Tone Johannesen Sonja Bergstrøm
EDB/prosjekter:	Henning Ve (systemsjef) Anne Lise Stray Kristian Torp Ronny André Hansen
Databaser:	Knut Davidsen (redaktør) Tone Myhrvold Ragnhild Botten Weel Kari Gyllander Beate Kronen Dag Hoelseth Mari Elton Randi Brosvik Gudrun Wikheim Amble Helge Brunvoll
Markedsføring:	Aud Manger (markedssjef) Lene Skoli Strand

Utdrag av driftsregnskapet

Hovedtrekkene i Lovdatas drift belyses også av følgende nøkkeltall fra driftsregnskapet for 2003 (alle tall i 1.000 kroner):

DRIFTSREGNSKAP	2003	2002
Driftsinntekter		
Informasjonssystemer	12.931	12.041
Publikasjoner/tekst/sats	5.583	6.085
Diverse	13	9
Sum inntekter	18.527	18.135
Driftsutgifter		
Personalutgifter	9.837	9.664
Driftsutgifter	6.032	6.072
Avskrivninger	707	814
Sum utgifter	16.576	16.550
Driftsresultat	1.951	1.585
FINANSREGNSKAP		
Finansinntekter	811	909
Finansutgifter	19	21
Finansresultat	792	888
Ordinært resultat	2.743	2.473
Tilskudd til universitetet	762	944
Årsresultat	1.981	1.529

Lovdata **ID**

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo, Tlf.: 23 35 60 00, Fax: 23 35 60 01, www.lovdata.no